

Runde Mose.

STENSBØG SKOV (5 km – 90 minutter)

Turen starter fra Fægangen ved parkeringspladsen ved enten Stensbøghus eller Lillemarkshus.

7. Runde Mose

Runde Mose er en skovsø omkranset af birk og kaldes også for Lille Finland. Stedet er særligt smukt om foråret, når birkene er lysegrønne, og om sommeren hvor nøkkerosen og åkanderne blomstrer.

8. Flommen

Flommen var tidligere en søarm til Sorø Sø. Den er tørlagt gennem århundreder ved gentagne dræninger og fremstår nu som en stor skoveng. Denne naturtype er sjældent i Danmark, og engene rummer en del sjældne planter.

9. Skøjtebanen

Denne del af Flommen bliver hver vinter overrislet fra Sorø Sø. Der dannes en ca. 8 ha stor skøjtebane, som kan benyttes selv ved svag frost uden risiko for andet end en våd sok. Selvfølgelig kan derimod kun meget sjældent benyttes til skøjteløb uden stor fare.

10. Veddebanen

Dæmningen hen over Flommen er anlagt til jernbanen mellem Sorø station på Frederiksberg og Vedde, der ophørte i 1951. Frem til 1970 var der dog godstransport mellem Frederiksberg og Sorø Bystation (det nuværende posthus).

11. Filosofgangen

Denne vej har været flittigt benyttet af elever fra skolen. Chr. Molbech beretter i "Ungdomsvandringerne i mit Fødeland" fra 1808 om den

"philosophiske Gang, en Skov, som fordum indkransede Søens Bredder, hvor nu er Mose og Underskov. Herfra gaar nu en nyanlagt Vej, som fører over den udtørrede Ende af Sorø Sø, der i fordums Dage løb ned mod Tuelsø og nu kaldes Flommen".

Skoven syd for Filosofgangen drives i dag med plukhugst. Skoven rummer en blanding af træer i alle aldre – op til 300 år gamle – og af mange forskellige træarter. Når der med mellemrum foretages hugst, så "plukker" man træer ud, både blandt de gamle og de unge træer. Derved kan man bevare det samme skovbillede på lang sigt. Skoven forynges sig ved at de gamle træer sår sig selv. Elmesyge har hærgnet hårdt både her og i Akademihaven.

12. Arboretet

Denne lille træsamling er anlagt i 1903 og rummer en række nåletræer såsom sitkagran og skamtydegran (tsuga). Selvom nogle af træerne er ganske store opnår de her kun en størrelse omkring 1/3 af hvad man kan se på Nordamerikas vestkyst, hvor de fleste er naturligt hjemmehørende.

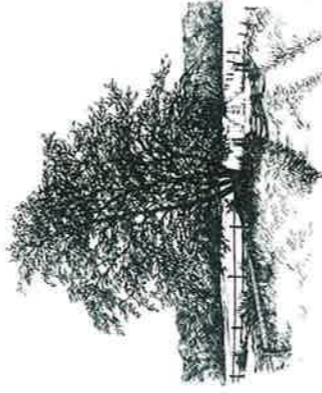
13. Møllediget

Møllediget er en meget dyb kanal der løber langs den nordlige side af Filosofgangen. Grøften blev gravet for omkring 800 år siden som led i cistercienserklosterets mølleprojekt. Den regnes for landets største bevarede ingenløvværk fra den tidlige middelalder.

Det er lykkedes munkene at udjævne det beskedne fald på 60 cm fra Sorø Sø til Tuel Sø jævnt over den 1,6 km lange strækning. Kanalen var oprindelig brolagt i bunden.

14. Fægangen

Fægangen er en offentlig vej. Det er den nylagte vej, som Molbech nævner (se under punkt 10). Fægangen blev i sin tid lavet så Sorøborgerne kunne bringe deres kvæg hen til Store Ladegård. Her havde de fået ret til græsning som erstatning for ophævelse af græsningsretten i Hjortnæs skov, vest for Sorø, i forbindelse med udskiftningen.

Flornvejen.

Tegninger: Poul Andersen.

Udgivet med støtte fra Skov- og Naturstyrelsen 2000.

Vandreture
i private skove

Akademihaven og Stensbøg skov

Midtsjælland

STIFTELSEN SORØ AKADEMI

Stiftelsen Sorø Akademi er en erhvervsdrivende fond. Stiftelsens hovedmål er hjælp til driften af Sorø Akademis Skole, samt at varetage sine forpligtelser som ejer af Sorø Klosterkirke og de dertil hørende to kirkegårde.

Endvidere driver Stiftelsen bl.a. Akademihaven, Idrætsanlægget, Sorø Akademis Bibliotek og vedligeholder bygninger og miljøet.

Stiftelsens ejendomme er på ca. 5.000 ha., fordelt på skovbrug, landbrug, søer, Akademihave og kirkegårde. Stiftelsens økonomiske grundlag bygger på resterne af det klostergods, som tog sin start med Benedictinerordenens etablering på "Soer Ø" i 1140.

I 1160 blev Benedictinerne afløst af cistercienserne, som formåede at opbygge et af Nordens rigeste klostergods. Klostergodset byggede væsentligst på ejendom skænket af Hvide-slægten, hvoraf Københavns grundlægger Absalon nok er den mest kendte.

Efter reformationen overgik klostergodset til kronen, som iflg. fundats fra 1586 skænkede godset til en stiftelse som grundlag for en drengekostskole. Sorø Akademis Skole er i dag et moderne gymnasium med omkring 400 elever, hvoraf ca. 1/3 er kostelever. Skolen har siden 1959 været drevet af staten.

Stiftelsen ejer bygningerne på Akademigrunden, men staten varetager vedligeholdelsen af de egentlige skolebygninger.

AKADEMIHAVEN

Haven er vokset op omkring det kloster, som i 1161 blev grundlagt af cistercienserordenen. Haven fremstod som en af Europas største klostert haver med buksbomkransede dyrkningsbede.

Efter reformationen forfaldt klosterhaven, men omkring 1750 ændredes den i tidens stil til fransk barokhave med lindealléer og parterrebede, udformet af hofbygmester Lauritz de Thura. Fra den periode er kun de tre hovedalléer tilbage.

Midt i 1800 tallet foretog man igen et stilskift til engelsk landskabshave, i et samarbejde mellem forstråd Rothe og akademigartner Voetmann. Denne form er i store træk bevaret.

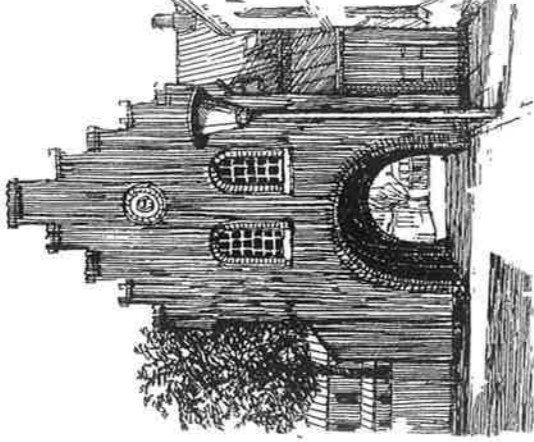
Et lille anlæg kaldet Holberghaven omkring Chr. Bissens statue af Holberg er plantet i 1898 efter tegning af landskabsgartner Glæsel. Vest for Holberghaven ligger "vildplænen" som i forårstiden står i flor med blomstrende løgvækster.

Nord for Holberghaven er Fuchsiahaven, hvor de første planter kom til i 1952. Samlingen kan besees i perioden fra ca. 1. juni til 15. september. Den resterende del af året opbevares planterne i væksthuse.

I havens sydvestlige hjørne, ved en trægruppe med vingevalnød, står en statue af digteren Carsten Hauch, lektor i naturvidenskab og kollega til Ingemann. I Akademihaven findes store eksemplarer af tempeltræ, hjertetræ og tulipantræ. Havens areal er på ca. 13 ha.

1. Klosterporten

Klosterporten er landets ældste beboede hus. Det er opført i sidste halvdel af 1100-tallet, men er flere gange grundigt restaureret.

Klosterporten.

2. Store Plads

Store Plads indenfor porten fik sin udformning som ridebane under Christian d. IV's og Frederik d. II's skoler, og ridehuset til højre for porten blev bygget. Staldene på begge sider er senere sammen med ridehuset ombygget til bad, gymnastiksal og sløjdsal.

Mod øst afgrænses pladsen af kirken og den gamle kirkegårdsmur. På kirkegården er blandt andre B.S. Ingemann begravet. Sammen med Klosterporten og den østlige del af kirkegårdsmuren er kirken de sidste rester af klosteret.

Mod vest ligger "Det nye alumnat" fra 1959 med enkeltværelser og lærerboliger.

3. Sorø Klosterkirke

Sorø Klosterkirke er en af de største middelalderkirker i Danmark. Den er bygget i sidste del af 1100-tallet og er et af de første teglstensbyggerier herhjemme. Kirken var en del af Mariaklostret i Sorø, som cistercienserne opførte tilskyndet og støttet af biskop Absalon og den øvrige Hvideslæggt.

Gravsat i kirken er bl.a. 3 danske konger, Christoffer II, Valdemar Atterdag og Oluf (søn af Margrethe I). Endvidere er biskop Absalon samt digteren Ludvig Holberg gravsat i klosterkirken

Kirkens indre rummer et væld af arkitektoniske detaljer, bl.a. et rigt inventar udført i bruskbarok. Klosterkirken rummer et fornemt orgel, som med sit enestående klangbillede betragtes som et af landets bedste.

4. Hovedbygningen

Bygningen som ses i dag er opført i 1827 efter tegning af Peder Malling. Den er bygget på fundamentet af det kloster, som hofbygmester Lauritz de Thura stod for ombygningen af omkring 1750. Denne bygning nedbrændte i 1813. I 1200-tallet lå her klostrets sydlige længe.

Hovedbygningen rummer undervisningslokaler, spisesal, festlokaler lærerværelse og køkkenregion.

Festlokalerne på 1. sal – den såkaldte "Beletage" – har meget smukke dekorerede lofter.

5. Vænget

Den store hvide bygning vest for alléen er en tidligere amtmandsbolig "Vænget". Stiftelsen Sorø Akademi har kontor på 1. sal. Vænget rummer yderligere 2 lejligheder samt Hauchs samling, en fornem internationalt berømt samling af gamle fysikinstrumenter.

Nord for "Vænget" ligger "Villereden" bygget i 1860'erne til komponisten og læreren Peter Heise og hans kone Vilhelmine.

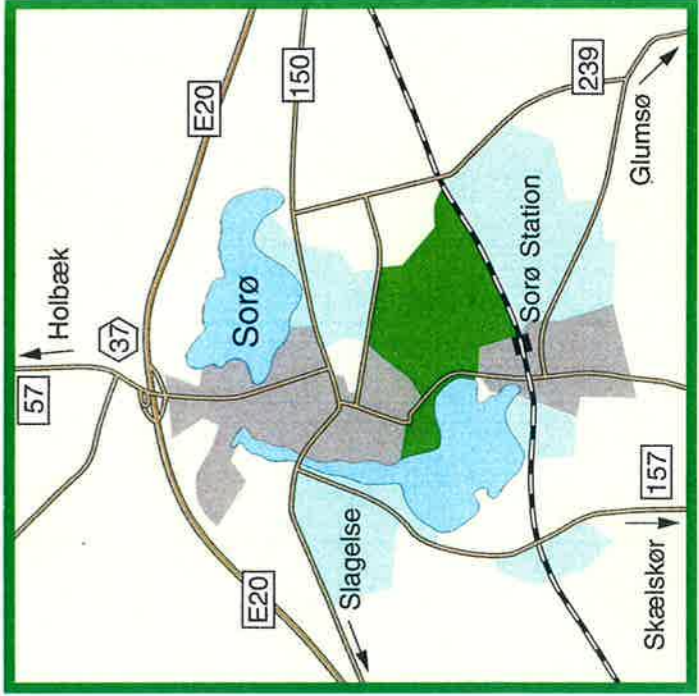
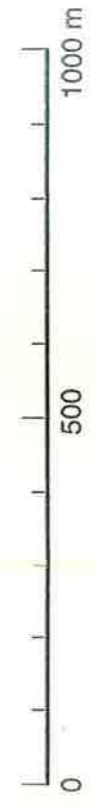
6. Søstien

Søstien slynger sig langs bredden af Sorø Sø. Store elle- og piletræer hælder ud over søen, og mellem busketter er der udsigt til Akademiets bygninger og den natur, der er karakteristisk for Sorø.

- Numrene henviser til teksten:**
- Akademihaven**
1. Klosterporten
 2. Store Plads
 3. Sorø Klosterkirke
 4. Hovedbygningen
 5. Vænget
 6. Søstien
- Stensbøg Skov**
7. Runde Mose
 8. Flommen
 9. Skøjtebanen
 10. Veddebanen
 11. Filosofgangen
 12. Arboretet
 13. Møllediget
 14. Fægangen

FREDERIKSBERG

SIGNATURFORKLARING

- Offentlig vej
- Skovvej
- Skovspor, sti
- Bevokningsgrænse
- Grøft
- Jorddige
- Løvskov
- Nåleskov
- Mose, ager
- Mose, sø
- Bevokningsens anlægsår
- Parkering
- Afmærket vandretur
- Ruteafmærkning

TIL SKOVGÆSTEN

- Vi byder velkommen til en vandretur i denne privatejede skov. Vi beder Dem om at værne om naturen og udvise hensyn, for at andre også kan få glæde af den. Adgangen har følgende begrænsninger:
- Færdsel til fods er tilladt både på veje og stier og uden for disse.
 - Ved cykling skal man derimod holde sig på veje og stier.
 - Af hensyn til vildtet og andre skovgæster skal hunde altid føres i snor. Eneste undtagelse er Filosofgangen, hvor hunde uden fuld kontrol må luftes uden snor.
 - Af hensyn til privatlivets fred må der ikke tages ophold nærmere end 50 m fra beboede bygninger – men man må godt gå forbi.
 - Træer og buske må ikke beskadiges.
 - Der må ikke indsamles grene og kviste af pyntegrønt.
 - På grund af brandfare er brug af åben ild ikke tilladt.
 - Ridning samt kørsel med hestevogn er kun tilladt med gyldigt ridetejn fra Stiftelsen Sorø Akademi.
 - Begrænsninger i adgangen der fremgår af skitning skal overholdes. Det samme gælder henstillinger fra Stiftelsens ansatte.